

ת"פ 46381/10/18 - מדינת ישראל, המאשימה נגד מועתסם מחאג'נה (עצור/אסיר בפיקוח)

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 46381-10-18 מדינת ישראל נ' מחאג'נה (עצור/אסיר בפיקוח)

בפני כבוד השופט יחיאל ליפשיץ
בעניין: מדינת ישראל - המאשימה

נגד

מועתסם מחאג'נה (עצור/אסיר בפיקוח) - הנאשם
באמצעות באי כוחו - עו"ד רמי שלבי ועו"ד יוסי לין

גזר דין

כללי

הנאשם הורשע, על פי הודייתו, בשתי עבירות - **הריגה**, לפי ס' 298 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **החוק**);
וחבלה במזיד ברכב, לפי ס' 413ה' לחוק.

נושאו של ההליך הוא אירוע קשה שסופו - מותו של מוחמד מחאמיד ז"ל (להלן: **המנוח**). המנוח, בן 33 שנים במותו, הותיר אחריו אישה, 3 ילדים קטנים בני 3, 5 ו 6, הורים, אחים ובני משפחה נוספים האבלים וכואבים את מותו הטראגי.

כתב האישום הוגש ביום 19.10.18. לקראת תום פרשת התביעה ולאחר דיוני הוכחות רבים הודיעו הצדדים על הסדר טיעון במסגרתו תוקן כתב האישום תוך הותרת שני סעיפי האישום המקוריים לעיל על כנם ותוך שינוי מסוים בעובדות כתב האישום. הצדדים עתרו להשתת עונש מוסכם של 4 שנות מאסר בפועל, בניכוי התקופה בה שהה הנאשם במעצר מאחורי סורג ובריח. כן עתרו לרכיבי ענישה נוספים של מאסר על תנאי ופיצוי, תוך שכל צד טען כראות עיניו בנדון. לגבי מאסר על תנאי שתלוי ועומד כנגד הנאשם, טענה המאשימה שיש להפעילו במצטבר ואילו הנאשם טען שיש להפעילו בחופף.

עיקר כתב האישום המתוקן

הנאשם ואחיו מוחמד הם בניו של חמזה מחאג'נה. חמזה לעיל עבד בתקופה הרלוונטית כשומר בבית ספר "אל ראזי" באום אל פאחם. ביום 16.9.18 בשעות הערב, הגיעו המנוח וחברו מוחמד עלי מחאמיד המכונה אבו עלי למגרש המצוי

בחלק התחתון של בית הספר ושתו שם משקה אלכוהולי. חמזה ניגש אל השניים ודרש מהם לעזוב את המקום, אך השניים סירבו. בעקבות כך, עזב חמזה את המקום, התקשר לאשתו, ביקש ממנה את מספר הטלפון של אחראי השמירה וכן שוחח טלפונית עם הנאשם. בעקבות השיחה לעיל, נסע הנאשם עם אחיו מוחמד לבית הספר, כאשר הוא מצויד בסכין. בבית הספר פגשו האחים את אביהם ובהמשך, בסביבות השעה 23:18, ניגשו השלושה אל המנוח ואל אבו עלי. בשלב זה, המנוח ואבו עלי נעמדו; וחמזה ומוחמד עמדו סמוך אליהם, כאשר הנאשם עמד במרחק קצר מהם. הנאשם אמר למנוח ולמוחמד כי הישיבה שלהם לא מוצאת חן בעיניו, ירק, ואז - בין המנוח ואבו עלי, מחד; ובין הנאשם, מוחמד וחמזה, מנגד - התפתח עימות. במהלך העימות דחף המנוח את מוחמד, והנאשם - שסבר שהמנוח מחזיק סכין - דקר את המנוח באמצעות הסכין דקירה אחת בחזהו, סמוך ללב, כשהוא שווה נפש לאפשרות גרימת מותו של המנוח, וגרם למותו. לאחר הדקירה, השליך הנאשם אבן על שמשת רכבו של המנוח וניפץ אותה. לאחר מכן התקשר הנאשם למד"א וניסה לעזור למנוח באמצעות חסימת הדימום מפצע הדקירה.

תמצית תסקיר נפגעי העבירה

שירות המבחן הכין תסקיר אודות משפחת המנוח. כאמור, המנוח היה נשוי והותיר אחריו אלמנה; 3 ילדים בני 3, 5 ו 6; הורים ובני משפחה נוספים. שירות המבחן נפגש עם אלמנתו של המנוח, עם הוריו ועם אחד מאחיו. מטעמים מובנים לא יפורט האמור בתסקיר, אך מהמקובץ עולה כי אובדנו של המנוח הותיר חלל משמעותי בחיי בני המשפחה. שירות המבחן התרשם כי המשפחה שבורה וכואבת וכי בני המשפחה מתקשים להתגבר על אובדן. הנסיבות בהן מצא המנוח את מותו, באופן סתמי בלתי צפוי וחסר היגיון, מקשות על תהליכי העיבוד וההחלמה של בני המשפחה וכן ערערו את תחושת הביטחון, היציבות והשמחה שאפיינו אותם טרם האירוע. שירות המבחן עמד על תפקידו המרכזי של המנוח בחיי בני המשפחה בהיותו האח הבכור, על משמעות אובדנו לכל אחד מבני משפחתו ועל החלל העצום שהותיר. שירות המבחן התייחס בנפרד להשלכות אובדן המנוח על חיי אמו (שחיה בנפרד מאביו של המנוח והמנוח היה "יד ימינה"); על אביו של המנוח; וכמובן על אלמנתו ועל ילדיו הקטנים שיאלצו לגדול ללא אב, על כלל המשמעותיות הכרוכות בכך. שירות המבחן המליץ, לנוכח תמונת הנזקים המורכבת והקשה שפורטה בהרחבה בתסקיר, שכחלק מגזר הדין יוטל גם פיצוי כספי משמעותי לבני המשפחה, וזאת כהכרה בסבל ובמכלול הנזקים שנגרמו להם, לרבות הנפשיים והתפקודיים.

תמצית טענות הצדדים לעונש ודבר הנאשם בטרם גזר הדין

כאמור, הודיית הנאשם היתה במסגרת הסדר טיעון כאשר הצדדים אף עתרו במשותף בנוגע לרכיב הענישה המרכזי, קרי 4 שנות מאסר בפועל. משכך, טענו שני הצדדים כי יש מקום לאמץ את ההסדר ותלו את הדבר בקשיים ראייתיים, שהוגדרו כמשמעותיים (ר' לדוגמה ס' 6 לטיעוני המאשימה) שעלו במהלך ניהול התיק, כל צד מנקודת מבטו.

מעבר לאמור לעיל, הפנתה המאשימה למאסר על תנאי שאין חולק שיש להפעילו בעניינו ושהוטל על הנאשם במסגרת ת"פ (שלום חדרה) 6282-12-14 ביום 5.6.17 (וכן עפ"ג (מחוזי חיפה) 32992-07-17 מיום 14.9.17). באותו מקרה הורשע הנאשם בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות בעקבות אירוע במהלכו קר הנאשם אדם אחר באמצעות סכין יפנית בראשו. הנאשם נדון באותו הליך ל 5 חודשי מאסר שרוצו בעבודות שירות, פיצוי, קנס וכן ל 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור את העבירה לעיל או כל עבירת אלימות. נטען, כי יש להפעיל את המאסר לעיל במצטבר שכן בשני המקרים מדובר באירוע דקירה ולנוכח חומרת האירוע השני, שהתרחש אך כשנה לאחר שנגזר דינו. בנוסף, עתרה

המאשימה לקביעת הפיצוי המרבי לפי חוק לבני משפחת המנוח, בהפנותה לנתונים שעלו מתסקיר נפגעי העבירה והמלצותיו.

מנגד, עתרו באי כוח הנאשם לחפיפת המאסר על תנאי לעיל, בהפנותם לנתוני הנאשם וכן לנתונים המקלים באופן יחסי שצוינו בעובדות כתב האישום המתוקן, מהם עולה כי חרף התוצאה הקטלנית

והטראגית של האירוע, עומדות לזכות הנאשם מספר נסיבות (העימות שהתפתח בין הצדדים עובר לדקירה; סברתו של הנאשם שהמנוח מחזיק בסכין; העובדה שהנאשם ניסה להציל את המנוח מיד לאחר הדקירה) שמצביעות, על פני הדברים, כי אין מדובר במי שמאופיין בקווים עבריינים. עוד הפנו באי כוח הנאשם לנתוני הנאשם עצמו וכן לנתוני משפחתו ובכלל זאת העובדה כי אחיו הבכור נרצח לפני זמן לא רב. ב"כ הנאשם קשרו את רצח האח לאירוע שבפנינו. בנוסף, הפנו באי כוח הנאשם לנטילת האחריות מצד הנאשם למות המנוח; לחיסכון בזמן שיפוטי; ולתקופות בהן שהה במעצר ממשי וכן במעצר באיזוק.

במסגרת דבריו טרם גזר הדין, הביע הנאשם צער על מות המנוח, הוסיף כי ניסה להציל לאחר הדקירה את המנוח וציין כי למד לקח ממעשיו.

דין ומסקנות

כאמור לעיל, הצדדים הגיעו להסדר טיעון שלמתבונן מהצד, הבוחן רק את "השורה התחתונה", עשוי להיראות כמקל ואולי מקל מאוד. יחד עם זאת וכאמור לעיל, מדובר בהסדר אליו הגיעו הצדדים לאחר שהובאו ראיות התביעה כמעט במלואן ולאחר שהתגלו קשיים לא מבוטלים ולו בחלק מהראיות. לא בכדי הגדירה זאת המאשימה כ"קשיים ראייניים משמעותיים", כאמור לעיל. משכך, ניתן לקבוע כי איש מהצדדים לא עשה "טובה" לרעהו וחזקה על הצדדים, ובפרט המאשימה, ששקללו נכונה את החוזקות והחולשות שבראיותיהם ובהינתן שהרשעה בפלילים אפשרית רק באם הוכח מעבר לספק סביר שיסודות העבירה התמלאו. תפקיד המאשימה, בהקשר דנן, הוא להביא בפני בית המשפט את הראיות שנאספו במהלך החקירה, ואלה, כאמור, לא היו חפות - לשון המעטה - מקשיים.

יודגש, האמור לעיל אינו מקהה ואינו בא להפחית מכאבה העצום של משפחת המנוח. מדובר, כאמור, באובדן עצום. המנוח כפי שפורט לעיל היה בן 33 במותו והותיר אחריו, אלמנה, 3 ילדים רכים ובני משפחה נוספים שיתקשו, כפי שהובהר בתסקיר נפגעי העבירה, להתגבר על מותו הטראגי והמיותר.

זאת ועוד, חרף ההסדר יש לזכור כי הנאשם הוא זה שאחראי לנטילת חייו של המנוח ולפגיעה בערך החשוב מכל של קדושת החיים.

בע"פ 9422/11 דהן נ' **מדינת ישראל** (3.7.13), הובאו הדברים הבאים שנכונים גם לענייננו:

"דומה, כי כבר נאמר כל שניתן על הקלות הבלתי נתפסת בה נגדעים בארצנו חיי אדם, ולא נותר אלא לחזור על הדברים. חילופי דברים וסכסוכים של מה בכך מובילים במקרים רבים מדי ובמהירות גדולה מדי לשליפת כלי נשק, קר או חם, או לנקיטה במעשי אלימות קטלנים. יתרה מכך, לעיתים נדמה שחל פחות בלתי נסלח ובלתי נסבל בערכם של חיי אדם. בראש ובראשונה עלינו לשוות לנגד עינינו את המנוח שחיי קופדו בנסיבות שאין להשלים עימן, ולהגנה על ערך החיים וקדושתם שמור משקל משמעותי ביותר במלאכת הענישה".

נסיבות האירוע פורטו לעיל וכך גם הסדר הטיעון שמצאתי אותו, בנסיבות העניין, ככזה שאינו מצדיק התערבות. הפנית לכך כי השיקול המרכזי שעמד - ובצדק - בבסיס ההסדר, הוא הקשיים הראייתיים הבלתי מבוטלים. זאת ועוד, עצם קיומו של ההסדר הינו נתון רב חשיבות בגזירת הדין. כפי שנקבע לא פעם, הסדר הטיעון הוא מוסד שיש אינטרס ציבורי בקיומו והוא חלק מהשיטה האדברסרית. עוד נקבע, כי בבוא ביהמ"ש לגזור את הדין, יש להביא בגדר השיקולים את הסדר הטיעון שהצדדים הגיעו אליו. האינטרס הציבורי מחייב - בשים לב לכך שבית המשפט אינו "חותמת גומי" - כיבוד הסדרי טיעון, שאם לא כן עלול לחול כרסום במעמדו של מוסד זה. עוד ניתן דגש לאינטרס ההסתמכות של הנאשם אשר הודה במיוחס לו וזאת מתוך ציפייה כי הודאתו תביא לקבלת הסדר הטיעון (וראה בנדון האמור בע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פד"י נז (1), 577; ע"פ 3068/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (1.11.10); ע"פ 5845/14 **אסט נ' מדינת ישראל** (20.4.16); ע"פ 2021/17 **מצגר נ' מדינת ישראל** (30.4.17)).

אוסף, כי בשים לב לעצם קיומו של ההסדר, שכאמור לא מצאתי להתערב בו, איני סבור שיש להתוות את גזר הדין במתווה של תיקון 113 (ור' בנדון האמור בע"פ 6943/16 **גלקין נ' מדינת ישראל** (28.1.18) וכן ת.פ. (מחוזי חיפה) 39341-09-15, **מדינת ישראל נ' עלאדין ואח'** (8.9.16)). לשלמות התמונה אעיר כי קיימת גם גישה אחרת בהקשר דנן.

הצדדים היו חלוקים בנוגע לשתי סוגיות: הראשונה בנוגע למאסר על תנאי; והשניה בנוגע לרכיב הפיצוי.

בנוגע לרכיב המאסר על תנאי, סבורני שיש לאמץ את עמדת המאשימה ולקבוע כי הוא ירוצה במצטבר לרכיב המאסר בפועל. מדובר בפעם השניה שבה עושה הנאשם שימוש בסכין, כאשר זו הפעם הוא גרם למותו של אדם. משכך, קיימת זיקה ברורה - העומדת לחובת הנאשם - המצדיקה את הצטברות העונשים ואינה מאפשרת סטייה מנקודת המוצא של הטלת עונשים במצטבר (ור' בנדון ס' 58 לחוק העונשין; וכן ע"פ 3924/17 **אלבז נ' מדינת ישראל**, פסקה 9 (27.7.17); ע"פ 2336/16 **מזראיב נ' מדינת ישראל**, פסקה 32 (14.12.17)).

לגבי רכיב הפיצוי, סבורני שיש לקבוע פיצוי משמעותי. כעולה מתסקיר קורבנות העבירה הפגיעה במשפחת המנוח היא משמעותית ודי אם אפנה לכך, כפי שצוין לעיל, כי המנוח - שהיה המפרנס העיקרי וכן תמך באמו - הותיר אחריו אלמנה ו 3 ילדים רכים בשנים. מנגד, שקלתי גם את נסיבות ביצוע העבירה הפועלות באופן מסוים לזכות הנאשם והביאו לידי כך שהפיצוי לא יעמוד על הסכום המרבי (ור' בהקשר זה, באופן כללי, האמור בע"פ 105/17 **זיתוני נ' מדינת ישראל** (26.12.17); ע"פ 6485/18 **מדינת ישראל נ' פלוני** (26.12.19); וכן אפנה בהקשר הקונקרטי לת"פ (מחוזי ב"ש) 39393-03-17 **מדינת ישראל נ' אלגרגאוי** (19.9.19) (הוגש ערעור אך טרם נדון); ת"פ (מחוזי ב"ש) 24029-09-15 **מדינת ישראל נ' אבו צוצין** (17.2.19)).

סוף דבר, אני משית על הנאשם את רכיבי הענישה הבאים:

- 4 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי תקופת מעצרו מאחורי סורג ובריח - מיום 19.9.18 ועד 6.3.19.
- אני מורה על הפעלת המאסר על תנאי שהושת על הנאשם במסגרת ת"פ (שלום חדרה) 6282-12-14 (גז"ד מיום 5.6.17). מדובר במאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים.
- המאסר על תנאי לעיל ירוצה במצטבר לרכיב המאסר בפועל; כך שבסך הכל ירצה הנאשם 4.5 שנות מאסר, בניכוי תקופת מעצרו מאחורי סורג ובריח - מיום 19.9.18 ועד 6.3.19.
- הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית מעצר קישון ביום 30.1.20 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336. תנאי השחרור או המעצר באיזוק בהם היה נתון הנאשם עד כה, ימשיכו לחול עד להתייצבותו לתחילת ריצוי עונשו.
- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 12 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו; והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.
- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 4 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום; והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות (ולמען הספר ספק - גם איום בכלל זה) או רכוש מסוג עוון.
- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 6 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום; והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירה של החזקת סכין שלא כדין.
- אני מחייב את הנאשם בפיצוי לטובת אלמנת המנוח וילדיו בסכום כולל של 150,000 ₪, כאשר מתוך הסכום לעיל 90,000 ₪ יהיו לפקודת אלמנת המנוח; ו 60,000 ₪ יהיו לפקודת שלושת ילדיו הקטינים (20,000 ₪ לכל קטין). המאשימה תעביר למזכירות תוך 14 יום מהיום את פרטי האלמנה והילדים. הסכומים לעיל ישולמו עד ליום 1.5.20 רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות. נאסר על הנאשם ליצור קשר, במישרין או בעקיפין, עם משפחת המנוח בהקשר זה. עוד אני קובע, כי הסכומים לטובת ילדיו הקטינים של המנוח, כמצוין לעיל, יופקדו בתכנית חסכון שייפתחו על שם הקטינים ותוכניות אלה ייסגרו עד הגיעם לגיל 18. אפוטרופוס הקטינים יהיה רשאי לבקש מבית המשפט לענייני משפחה שחרור כספים אלה או חלקם. הכספים ישולמו באמצעות המרכז לגביית קנסות, והמרכז יוודא טרם העברת הכספים מילוי התנאים לעיל

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט העליון.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין ל -

- שב"ס, כולל מפקד בית מעצר קישון;
- לממונה על הפיקוח האלקטרוני.

ניתן היום, י' טבת תש"פ, 07 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.